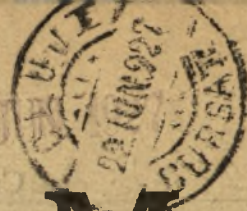

486219

Imprimat legal.

486219

Curierul Surdo-Mușilor Taubstummen-Bote

ABONAMENTUL:
 Po au Lei 80.—
 Pentru membrii societăților de
 surdo-muși din țară Lei 60.—
 Pentru străinătate Lei 120.—
 Un număr L-1 20.—
 Apare trimestrial.

Organul Surdo-Mușilor din Moldova de Sus
 Organ der Taubstummen der Oberen Moldau
 (Romania)

Redacția și Administrația:
 T. Cernăuțean, str. M. Cogălniceanu 19 Cernăuți-Bucovina

ABONNEMENT:
 Jährlich Lei 80.—
 Für Mitglieder der inländischen
 Taubstummen-Vereine Lei 60.—
 Ausland Lei 120.—
 Einzelexemplar Lei 20.—
 Erscheint vierteljährig.

BCU Cluj-Napoca

No. 1.

BCPER202409311

Cernăuți, Aprilie-Mai-Iunie 1927.

Biblioteca Universității Regale Ferdinand I.

Cluj.

Anul I.

EXEMPLAR LEGAL.

Către cititorii noștri.

Cu apariția „Curierului Surdo-Mușilor” satisfacem o necesitate a împrejurărilor timpului ce ne impune să fim seama de progresul general al surdo-mușilor.

Cu toate neajunsurile și greutățile ce le preîntîmpinăm cu scoaterea „Curierului Surdo-Mușilor”, nu vom ezita ca celorale sale să conștie o materie care să evidențieze tendințele noastre sincere și desinteresate de a ne pune în serviciul tuturor fraților noștri de suferință.

Pe calea aceasta vom îndruma, lămuri și apăra drepturile culturale, sociale și politice, atât pe terenul școlar cât și pe cel profesional-individual al surdo-mușilor români.

Scoposim să-i ajutăm pe s.-m. să ajungă la un nivel mai înalt de cultură, pentru ca să se poată măsura și înrola în funcțiile obștești alături de semenii lor normali.

Coloanele „C. S.-M.” vor fi deschise tuturor fraților noștri de suferință, profesorilor și institutorilor de s.-m. și prietenilor acestora, cari vor să-și expue părerile și îndrumările lor în privința îmbunătățirii stării conștienței noștri.

Ținem să accentuăm dela început, că vom fi cât se poate de obiectivi în părerile noastre și cât se poate de riguroși în ce privește apărarea drepturilor noastre, sperând că nu vom fi trecuți cu vederea de acei pentru a căror drepturi ne întrepunem.

Cu Dumnezeu înainte!

Ioan Boșniag.

Ni se impune sfânta datorie ca odată cu apariția acestui ziar să ne îndreptăm gândul către acei cari pe vremuri au fost și au lucrat desinteresat pe terenul umanitar al surdo-mușilor, azi dispăruți din mijlocul nostru.

Cel mai marcant personaj în acest domeniu a fost profesorul Ioan Boșniag. Născut la 25/I 1856 în pitoreasca regiune Mihalcea, dincolo de bariera Cernăuților,

Ioan Boșniag

fiu de răzeși din bravii străjeri alui Ștefan cel Mare, și-a urmat studiile atât în Cernăuți cât și străinătate, ajungând în erarhia școlară inspector prin județele Suceava și Câmpulung, profesor și specialist pentru predarea învățămîntului medico-pedagogic la Școala Normală de învățători din Cernăuți până în anul 1921 când o moarte subită ni l-a răpit, tocmai în momentul când își ajunsese apogeul activității sale.

În cursul carierei lui nu s'a dedicat numai învățămîntului celor cu simțuri

intacte, ci o parte din forțele sale și le-a consacrat celor neîndreptățiți de soartă. În calitatea sa de inspector a avut dese ocazii de-a vedea mizeria copiilor orbi și surdo-muși lăsați pradă neîngrijirii și părăsirii. Sentimentul de umanitate l-a îndemnat să țină conferințe și întruniri la diferite ocazii, prin cari releva nenorocirea acestor ființe ai societății omenesti și evidenția necesitatea îngrijirii, instrucțiunii și educării lor, pe atunci încă necunoscute masele poporului și intelectualității noastre.

Conferințele, discursurile, broșurile și publicațiile sale prin ziare au trezit în opinia publică simțul de umanitate, angajând în scopul acesta toată suflarea cetățenească.

Astfel la inițiativa sa, s'a constituit sub protectoratul președintelui Țării „Societatea pentru ocrotirea Orbilor și Surdo-Mușilor” având în fruntea ei ca președinte pe I. P. S. S. Archiepiscopul și Mitropolitul Dr. Vladimir de Repta și un comitet compus din elita filantropiștilor bucovineni.

Pătruns de simțul datoriei și de direcția sa, comitetul a făcut intervenție la primăria Cernăuți, care a donat locul viran; la Cassa de Economii a Bucovinei, care a contribuit cu o sumă considerabilă, apoi la diferite bănci și în fine la toți cetățenii, cari și-au dat obolul lor, ridicându-se astfel în anul 1908 în strada Aviator Gagea monumentală clădire în care își află astăzi alinarea suferinșilor, adăpost, lumină și vindecare de graiu peste 120 copii orbi și surdo-muși.

Drept recunoștință pentru munca titanică depusă în acest scop, Ioan Boșniag a fost numit ca primul director al acestui institut.

Mai apoi însă descurajat peste măsură de destrăbălările și de unelirile josnice propagate de personalul administrativ și de ajutor al acestui institut, chiar sub

protectoratul și ochii autorităților, a demisionat din acest post, foarte amărit.

Din cele expuse reese că Ioan Boșniag este autorul moral, și în mare parte și material, al acestui institut și pionerul introducerii metodei de instruire al orbilor și surdo-mușilor de pe plaiurile Bucovinei.

Cu drept cuvânt mărturisim că ceea ce P. Ponce, Abatele de l'Eppee Janet, Sicard, Hainicke, Vatter și Walter au fost în patria lor, tot aceea a fost și este la noi Ioan Boșniag — în Bucovina.

Drept recunoștință pentru această umanitară operă, istoria medico-pedagogică va ține trează memoria lui, iar tu trecătorule, aflându-te vreodată în fața acestui templu măreț, adă-ți aminte și de făuritorul lui moral, șoptindu-ți în gând o pioasă rugăciune pentru Ioan Boșniag, alinătorul suferințelor celor orbi și surdo-muși!

An unsere Leser.

Mit dem Erscheinen dieser ersten Nummer des „Taubstommenboten“ entsprechen wir einer Notwendigkeit der gegenwärtigen Zeitverhältnisse, die uns die Aufgabe auferlegen, dem allgemeinen Fortschritte der Taubstommen genaue Aufmerksamkeit zu schenken.

Trotz der Unzulänglichkeiten und Schwierigkeiten, die wir mit der Herausgabe dieser und der künftigen Nummern des „Taubstommenboten“ zu überwinden haben werden, werden wir stets dafür Sorge tragen, daß die Spalten dieses Blattes nur Artikel enthalten, die unser aufrichtiges und gemeinnütziges Bestreben, uns in den Dienst aller unserer Leidensgenossen zu stellen, zum Ausdrucke bringen.

Auf diesem Wege werden wir die kulturellen, sozialen und politischen Rechte der rumänischen Taubstommen sowohl auf dem Gebiete der Schule als auch auf dem ihres individuellen Faches zu verfechten, zu erläutern und zu schützen suchen. Wir bezwecken, den Taubstommen dazu zu verhelfen, daß sie ein höheres Kultur-niveau erreichen, auf daß es ihnen ermöglicht werde, gleich ihren normalen Mitmenschen, zum Nutzen des Gemeinwohls wirken und sich betätigen zu können.

Die Spalten des „Taubstommenboten“ werden stets zur Verfügung

stehen allen unseren Leidensbrüdern, allen Professoren und Lehrern der Taubstommen sowie allen ihren Freunden, welche den Willen haben werden, uns Winke und Anleitungen zu geben hinsichtlich der Verbesserung der sozialen Lage unserer Schicksalsgenossen.

Wir kündigen somit das Erscheinen unseres Blattes an, in der Hoffnung, daß wir in erster Linie von denen nicht übersehen werden, deren Wohle und Rechte wir unsere Wirksamkeit weihen.

Wir betonen von aller Anfang an, daß wir in unseren Meinungen stets sehr objektiv, hingegen in der Verfechtung unserer Rechte un-nachsichtig sein werden.

„Der Taubstommen=Bote“.

Iniințarea unei societăți culturale și de ajutoare a Surdo-mușilor în Cernăuți.

La 30 Ianuarie a. c. orele 3 d. a., s'a ținut în sala Muzeului Industrial Adunarea generală constitutivă a „Societății culturale și de ajutoare a surdo-mușilor din Moldova de Sus“ în Cernăuți.

Ca președinte al adunării a fost ales inițiatorul acestei societăți, d-l Teodot Cernăuțean.

Înainte de trecerea la ordinea de zi, președintele salută și urează „Bine-ați venit“ celor prezenți.

Apoi trecând la punctul 1 al ordinei de zi: Cuvânt de deschidere și raportul general, președintele expune necesitatea, motivele și scopul iniințării acestei societăți:

„... Este vorba de a pune bazele unei societăți pentru cei lipsiți de auz și graiu, cari neînțelegând evoluția vieții de toate zilele, rămân în urma semenilor lor normali, ba chiar și mai rău, ei vor stăvili cu timpul însăși progresul general al celor normali! Acest fapt reese din multiplele nevoi de ordin social al surdo-mușilor și anume: începând cu elevii surdo-muși ce părăsesc școlile și institutele de surdo-muși, cari pleacă la vatra părintească, fără directive spre a-și câștiga existența din o profesiune practică, neglijând ei în timpul șederii acasă instrucția intelectuală primită cu atâta trudă, și pierzând atâtea talente de tineri surdo-muși floarea timpului de a se în-deletnici cu un meșteșug ce le-ar asigura un viitor din belșug; și terminând cu surdo-muși maturi ce sunt expuși exploataării de rea credință a unor indivizi suspecți, neavând ei ocrotitori nici îndrumători sinceri și desinteresați, cari să

le ajute la nevoile lor în neputința de a se înțelege cu semenii normali și autoritățile publice. Putem lesne întrevăde căror ne-ajunsuri sunt expuși surdo-mușii, și că, drept urmare, vor trebui să decadă moralicește, devenind astfel niște indivizi periculoși și suspecți, o plagă a societății omeoșii.

Unirea tuturor surdo-mușilor în cadrele unei societăți, care să fie condusă de însăși consorții lor mai inteligenți și de semenii lor normali cu tragere de inimă pentru ei, nu numai că ar înlătura aceste triste perspective în viitor, ci îndrumând părinții de a-și da copiii la me-serii folositoare, supraveghind, ocrotind și sprijinind pe acești copii a căror pă-rinți sunt departe de ei și prea sermani să-i dea la învățarea unui meșteșug în-grijind de progresul educației lor inte-lectuale și morale, se vor creia din ei oameni productivi și folositori societății omeoșii.

Foloasele societății, ce voim a o creia, sunt și pentru surdo-mușii maturi ase-meni foarte mari. Aproape fiecare surdo-mut duce nevoia unui intermediar, care să mijlocească între dânsul și semenul său normal, și să-l lămurească asupra treburilor obștești. Apoi vine rândul ca societatea deschizând conferințe și cur-suri cultural-pogresive va educa și des-volta spiritul membrilor săi, evitând prii-aceasta ca ei să-și petreacă timpul liber, risipindu-și economiile în fumul cafe-nelelor neigienice și în societăți demo-ralizatoare. Nevoile și mizeria dăinuiesc și printre surdo-muși, societatea prevede în acest senz un program larg și umanitar.

Ținta noastră finală este creierea unui cămin cultural-social al surdo-mușilor, cămin ce ar adăposti ateliere profesionale, săl-pentru cursuri cultural-pogresive îmbinate cu proiecțiuni luminoase, apoi cămin pentru ucenici, surdo-muși aflători în trecere și în fine, ospiciu pentru s.-m. bătrâni și lipsiți de mijloace.

Pe lângă acestea unindu-se surdo-mușii într-o corporațiune cu o voință comună, se va putea proceda la acțiunea de a impune autorităților statului să creieze legi sociale în favoarea celor lipsiți de auz și graiu.

Dându-i-se societății titlul de „Socie-tatea surdo-mușilor din Moldova de Sus“ înseamnă că și pentru surdo-mușii din orașele provinciale ale Moldovei de Sus se vor numi reprezentanți ai societății noastre, cari vor avea aceleași îndatoriri ca și comitetul central.

Este o operă umană și binefăcătoare — continuă președintele — iniințarea acestei societăți. Avem însă nevoie de sprijin moral și material și apelăm, în acest senz, la publicul român să ne sprijine în acțiunea noastră, dându-și fiecare obolul său, înscriindu-se fiecare om de bine ca membru fondator sau sprijinitor în societatea noastră.

Cu deosebire apelăm la presa cernăuțeană să ne sprijine cu concursul ei moral făcând propagandă în favorul societății noastre.

Nu mai puțin insistent apelăm la onor corpul didactic al institutului de surdo-muși din localitate, pe care-l privim ca principalul nostru îndrumător.

Trecându-se la punctul 2: Hotărârea constituirei societății, toți prezenții votează pentru.

La punctul 3: Votarea statutelor, interpretul E. Karst propune ca votarea statutelor, ce se compun din 76 articole, să se facă en bloc, devremece ele sunt deja cunoscute majorității membrilor. Adunarea acceptă propunerea unanim.

La punctul 4: Alegerea comitetului, se propun și sunt alese cu unanimitate de voturi următoarele persoane: Președ.: Teodot Cernăuțean, tipograf; vicepreșed.: Oser Adler-Strassberg, măcelar; secretar: Calistrat Jemna, prof. med.-ped.; interpret: Eugen Karst, tipograf; casier: Bruno Ilnicki, mecanic; bibliotecar: Carl Prelici, croitor; econoamă: Honorata Tomovici, confecționară membrii. fără funcție: Josef Schmerer-Majerhoffer, zugrav și Nathan Landmann, croitor. In comisia revizuitoare: Președ.: Ioan Guga, prof. med.-ped.; controlor: Moses Kassner part. și Adele Dutkiewicz particulară.

La adunare au mai figurat: D-nii Amfilochi Burac, notar public, ca legalizator; Francisc Marcinovschi și Josef Kamil, ambii profesori, ca interpreți autorizati, apoi dl. dir. Traian Ilcău și avocat Dr. Moses Glaubach ca martori.

După ce președintele mulțumește pentru alegerea comitetului și asigură membrii că se vor întreprinde pașii necesarii pentru recunoașterea societății de persoană juridică, incheie adunarea la orele 5. d. a. Coresp.

Gründung eines Taubstummens-Vereines in Czernowitz.

Am 30. Jänner 1927, um 3 Uhr nachmittags, fand im Saale des Gewerbemuseums die konstituierende Hauptversammlung des „Bildungs- und Unterstützungs-Vereines der Taubstummen der Oberen Moldau“ in Cernăuți, statt.

Zum Vorsitzenden der Versammlung wurde der Anreger und Gründer des Vereines Herr Teodot Cernăuțean gewählt.

Nachdem die erschienenen, Mitglieder und Gäste, durch den Vorsitzenden in rumänischer Sprache begrüßt wurden, eröffnete er die Versammlung und schritt zum ersten Punkt der Tagesordnung:

Eröffnungsrede und Bericht. In einer einleitenden und ausdrucksvollen Darlegung legte der Vorsitzende die Bedeutung des Taubstummens-Vereines dar. Der Zweck dieses Vereines ist folgender: erstens den austretenden Zöglingen der Taubstummenanstalt beizustehen, nämlich, sobald sie die Schule verlassen und nach Hause fahren, werden sie daheim als noch immer minderwertige Elemente betrachtet und von ihren Eltern zu verschiedenen häuslichen Arbeiten verwendet, was dazu beiträgt, daß ihre so mühevoll erlernte Bildung vollständig vernachlässigt und vergessen wird. Die Statuten des Vereines verpflichten nun die leitenden Ausschußmitglieder dafür Sorge zu tragen, daß die Eltern der austretenden Zöglinge und die Zöglinge selbst darnach zu richten, sich ein selbständiges Leben durch Erlernung eines Handwerkes zu gründen. Das zweite wichtige Moment, das für die Gründung ausschlaggebend war, ergibt sich aus der Notwendigkeit moralischer und materieller Hilfeleistung der notleidenden und arbeitslosen Mitglieder, dann ein kulturelles Heim zu schaffen und so der Verzicht auf die Gemeinschaft mit den anderen erleichtert werden. Der Vorsitzende wies darauf, daß die meisten der Taubstummen ihre freie Zeit sowie ihr Erträgnis nutzlos in den ungesunden Räumen der Kaffeehäuser und anderer öffentlicher Lokale vergeuden. Der Verein wird sowohl Fortbildungskurse als auch Vorträge abhalten, eine Bibliothek gründen, dann Ausflüge und Touren unternehmen u. s. f. und damit die Möglichkeit geben, dass sich die Taubstummen diesen Lokalen fernhalten und sich schrittweise selbst ausbilden.

Zum zweiten Punkt: Beschlußfassung über die Gründung des Vereines, stimmen sämtliche Mitglieder zu.

Zum dritten Punkt: Statutenberatung, schlägt der Verfasser dieses Artikels vor, daß man die aus 76 Artikeln bestehenden Vereinsstatuten en bloc angenommen werden, da die meisten der Mitglieder schon davon Kenntnis haben. Der Antrag wird einstimmig angenommen.

Zum vierten Punkt: Wahl des Ausschusses, wurden folgende Herren wie Damen einstimmig gewählt: Obmann: Teodot Cernăuțean, Buchdrucker; Obmann-Stellvertreter: Osiar Adler-Strassberg, Fleischhauer; I. Sekretär: Calistrat Jemna, Prof. med. ped.; Sekretär-Dolmetscher: Eugen Karst, Buchdrucker; Kassier: Bruno Ilnicki, Elektromechaniker; Bibliothekar: Karl Prelicz, Schneidermeister; Verwalter: Honorata Tomovici. Mitglieder ohne Funktion: I. Schmerer-Majerhoffer, Anstreicher und Nathan Landmann, Schneider. In der Kontrolle:

Vorsitzender Ioan Guga, Prof. med. ped., Kontrollor: 1. Moses Kassner, Privat, 2. Adele Dutkiewicz, Privat.

Man schritt hierauf zur Unterzeichnung der Statuten.

Es nahmen an der Versammlung teil: Notar Amf. Burac als Legalisator, Taubstummensprofessoren Franz Marcinovschi und Josef Kamil als beeidete Taubstummendolmetscher, Direktor Traian Ilcău und Advokat Dr. Moses Glaubach als Zeugen, über 50 Taubstumme und Gäste.

Zum fünften Punkt: Eventualia, erhebt sich der Vorsitzende, dankt für die Wahl und weist darauf hin, daß der Ausschuß des Vereines sich bemühen wird, für das Wohl der Taubstummen Sorge zu tragen. Er fordert die Mitglieder auf, ein ruhiges Verhalten und Abwarten, bis zur behördlichen Bewilligung der Vereinsstatuten, an den Tag zu legen.

Hierauf wurde die Versammlung des neugegründeten Vereines geschlossen.

Ich wünsche dem Taubstummens-Verein und seinem Bestreben gutes Gedeihen.
Eugen Karst.

Pionierii noștri . . .

Cu ocazia înființării „Societății culturale și de ajutoare a Surdo-Mușilor din Moldova de Sus“ în Cernăuți, la adunarea generală constituitivă din 30 Ianuarie 1927, expunându-se motivele și scopul uman al acestei societăți, n'a rămas fără răsunet apelul nostru de a fi sprijiniți de publicul român.

Astfel din corpul didactic al Institutului de orbi și surdo-muși „Regina Maria“ din Cernăuți s'au înscris ca membri sprijinitori următorii profesori și profesoare, solvind și taxa de 20 Lei lunar pe luni înainte: Calistrat Jemna 240, Iosif Kamil 100, Elisa Stefaniuc 120, Ema Rizescu 240, Ion Guga 120, Francisc Marcinovschi 20, Aglaia Mandiuc 20; apoi elevul s. m. Blank Aristide 140.

După înființarea societății, prima persoană care a cerut înscrierea ca membru sprijinitor a fost d-ra Virginia Croitoriu, prin intermediul căreia am mai câștigat și alți membri sprijinitori ș. a.: d-ra V. Croitoriu 120, Ioan Mihailescu 60, Sâmban Dafina 120, F. Finger 50, T. Prelici 60, Banca „Producătorul Agricol“ 150, Alexandra Cudla 120, Ghiuță Domnică 100, Z. Popovici prefect 100, Dușceac Vasile 100, Insp. Haimbach 100, Dr. Iliescu Ion 100, Dr. Feller Carol 20, Adolf Trak 60, Haber & Teitler 60, M. Grigorovici 100. La recrutarea acestor membri sprijinitori și a colectarea

sumelor a contribuit și d-ra Dafina Sămboan.

S'au mai înscris și d-nii Dr. Pificariu 100, Mauriciu Knebel 40, T. Mleşnița 20, T. Cernăuțan 160.

Cel mai tânăr pioner este elevul s.-m. Aristide Blank care cu toată frageda-vârsta de 16 ani și de și s.-m., totuși înțelege pentru ce și cine contribuie cu obolul său.

Relevăm și frumosul dar ce ni l-a făcut Tipografia „Glasul Bucovinei“ tipăririndu-ne în diferite rânduri imprimate în mod gratuit în valoare de cca 800 Lei, precum și ajutorul dat la traduceri de d-l dir. Al. Parzer.

Nu uităm nici intermediul d-lui Dir. Tr. Ilcău, prin mijlocirea căruia am

obținut în mod gratuit sala Muzeului Industrial pentru adunarea din 30 Ianuarie 1927.

Asemeni ne-a sprijinit și ziarul „Allgemeine Zeitung“ care a publicat rezumatul adunării generale constitutive și apelul nostru de a fi sprijiniți de public.

Tuturor acestor binevoitori le mulțumim cu drag pentru sprijinul lor în acțiunea noastră de a înfăptui o operă umană ca ceea cu înghebară „Soc. surdo-mușilor din Moldova de Sus“ și sperăm că vor urma și alții exemplul acestor pioneri...

Comitetul

„Soc. cult. și de ajut. a. S. M. din Moldova de Sus“.

Importanța Institutelor Medico-Pedagogice die Țară.

Conferință ținută cu ocazia alegerii com. școlar dela Institutul de orbi și surdo-muși din Cernăuți de Ioan Guga, prof. med. ped.

Printre diferitele instituții cu caracter educativ, cultural și social, cari în ultimele decenii au luat un deosebit avânt, sunt și institutele noastre medico-pedagogice, cari au un rol preponderent în viața socială. Voiu arăta prin o expunere sumară însemnătatea școalelor speciale, chestiunea și scopul acestor instituții speciale pentru orbi, surdo-muși, anormalii mentali cu subdiviziunile de debili, imbecili și idioși; anormalii morali, a tuberculoșilor și epilepticilor. Toate aceste școale poartă atributul de speciale. Cele de dincolo de Carpați poartă numele de institute medico-pedagogice ale Statului. Termenul de „medico-pedagogice“ se înfălăște și la instituțiile speciale ale fraților noștri din Franța, Italia, Spania etc.

Menirea acestor școale este de a da elevilor neîndreptățiți de soarte educație și instrucție, urmate de meserii, pentru a nu cădea sarcină omenirii.

Înfăiu îndrept privirile către București, căci acolo a luat ființă la 1 August 1906 primul institut de orbi cu simbolul nune de „Vatra Luminoasă“. Această instituție utilă este opera decedatei suverane și scriitoare „Carmen Sylva“, mama tuturor orbilor din România.

Orbilor li se dă instrucție după anumite metode pentru a-i învăța scrie și ceti. Pentru a putea pune în lumină calitățile orbilor, țin să amintesc că cei din antichitate se bucurau de venerația popoarelor. Un fiu orb de împărat japonez a fost guvernator a trei provincii. Unii dintre ei continuă chiar în zilele noastre studii universitare. Un orb învățat al timpurilor noastre este și englezul botanist Dr. Wilkenson. Noi nu urmărim

azi ca să-i facem doctori în științe și guvernatori, ci să le dăm, cel puțin, o meserie, ca să-și câștige pe viitor în mod onest existență zilnică.

Aproape simultan cu descoperirea Americii de către Columb, pe la 1492, s'a descoperit și instruirea surdo-mușilor în graiul viu de către călugărul benedictin Pedro Ponce din Spania. Scopul suprem al învățământului la surdo-muși este de a-i deprinde cu labiolectura. Un labiolector bun trebuie se vorbească cu fluiditatea și siguranța unui copil de 6 ani din punctul de vedere al formei limbii, iar din punctul de vedere al conținutului ar corespunde etății intelectuale celor cu simțurile intacte. Și elevii surdo-muși pot absolvi licee ca și orbii. În străinătate s'a înființat pentru aceștia diferite academii.

Institute pentru orbii surdo-muși n'avem, în schimb însă inst. din Cluj, înființat la 1900, numără 2 elevi, făcându-li-se instrucție simultană cu a orbilor. La ce rezultate se poate ajunge la unii din ei, n'am decât se amintesc pe americana Helen Keller, profesoară și scriitoare oarbă-surdomută, pe care compatriotul ei Twain o socotește printre personalitățile cele mai marcante ale veacului XIX, punând-o chiar alături de Napoleon.

Unele din scrierile sale apreciate a fost tradusă în românește sub titlul: „Lumea Mea“, romanul unei oarbe surdo-mute de Gh. și Cireșica Chirițescu.

Ceea ce privește pe anormali, constat că nu se pot ridica în erarhia intelectuală, dar prin educație pot ajunge oameni cinstiți, fiind accesibili pentru diferite meserii și servicii mecanice prin fabrici.

Școale pentru epileptici încă n'avem. Această categorie de suferinzi a dat omenirii genii creatoare. În domeniul in-

telectual îl amintesc pe Creangă, în cel artistic pe Flambert. Până și marele Napoleon Bonaparte suferia de o epilepsie ușoară. Ne lipsesc și școalele din aer liber pentru tuberculoși, anemici; școale pentru vicioși și tribunalele pentru copii, de origină americană.

Școalele existente aparțin unor ministere: cele de dincolo din Carpați Ministerului Sănătății și Ocrotirilor Sociale, cele de dincoace ministerului Instrucțiunii Publice. În Ardeal se muncește cu febrilitate pentru ridicarea prestigiului școalelor medico-pedagogice, zidindu-se institute noi, pregătindu-se corpul didactic medico-pedagogic asemănător celui din străinătate.

Muncă titanică au depus în folosul celor tratați cu vitregie din partea soartei d-nii Dr. Sturza, Moldovan prof. univ., T. Gane insp. gen. al ocrotirilor sociale din Cluj, Dr. T. Ionescu dir. gen. al ocrot. soc. de pe lângă Ministerul Sănătății, d. foști miniștri Dr. Săveanu și Lupaș. Numele acestor filantropiști vor găsi locuri de cinste în analele istoriei medico-pedagogice române.

Pregătirea corpului didactic se face la Cluj de către cei mai distinși prof. univ. și directori de institute. Cursele se predau de către neobositul prof. univ. și senator d. Dr. Vladimir Ghidionescu; prof. univ. și f. deputat Dr. Iosif Popovici, vesitul beneficiar și fost asistent al abatelui Rousselot din Paris, întemeietorul fonetice experimentale; ilustrii d. prof. univ. și psihiatru Dr. Ureche, prof. univ. și psiholog Dr. Ștefănescu-Goangă, Dr. Ilcuș, asistent laborat. de pedagogie experimentală, Dr. Popoliță asistentul laborat. de fonetică exp., prof. med. ped. Dr. Graf și dir. I. Căprariu. Din Consiliul profesoral au mai făcut parte și decedații Dr. Gh. Crăineceanu insp. med. ped. și C. Hertilă, dir. inst. de surdo-muși din Cluj. Printre cei amintiți se află și Gh. Halarevici dir. instit. de orbi din Cluj, un fiu bucovinean care și-a început activitatea la institutul din Cernăuți. L'am amintit la fine pentru a expune activitatea sa filozofică și medico-pedagogică. În timpul războiului a fost chemat la Viena pentru a face educația soldaților orbiți în războiu, între cari se aflau și soldați români bucovineni. În această nouă activitate a muncit cu zel, iar rezultatul obținut l-a așternut pe hârtie, aducându-l la cunoștința opiniei publice.

Prin publicațiile sale a contribuit în mod indirect la donațiunea unei ferme pentru soldații orbiți în războiu, aparținând azi instit. de orbi din Timișoara.

Cu ocazia primului congres al prof. med. ped. am avut prilejul să admirăm activitatea d-sale din timpul războiului

mondial, rulând pe ecranul Seminarului pedagogic universitar din Cluj înstructivul film, care reprezenta diferitele aplicații făcute cu soldații orbiți.

Dela unire încoace a intervenit la cei în drept pentru zidirea institutului de orbi din Cluj, temelie fiind pusă în timpurile antebelice. Acest templu stă azi sub patronajul A. S. R. Principesa Elena, A format doi orbi profesori fillopedagogi, cari funcționează azi la institutul amintit. Intreg corpul didactic împreună cu d-sa, pregătesc 2 orbi pentru liceu, trecând examene din an în an. Unul dintre aceștia face parte din copiii orfani, crescut la Casa Regală sub înalțul patronaj al M. S. Regina Maria protectoara suferinzilor. Institutul este înzestrat cu o tipografie modernă pentru tiparul reliefat, scoțând numeroase volume pentru orbi. Orbii Ardealului au aflat un mare sprijin moral și material în I. P. S. S. Episcopul Neculae al Clujului și Feliacului. Acest gest nobil ar trebui imitat de mulți creștini înzestrați de Atotputernicul Creator cu situații bune.

Revenind la institutul din Cernăuți, arunc o privire asupra trecutului, care ne reamintește faptele alese ale unui profesor, înzestrat cu cele mai distinse însușiri sufletești. Acesta a fost Ioan Boșneag. Cu moartea lui am pierdut pe cel mai mare făuritor moral al institutului din Cernăuți. Dănsul este acela care a ținut conferințe referitoare la orbi și surdo-muși. Vorbele sale au aflat răsunet în inimi caritabile, cari s'au adunat în jurul său, formând asociația de ocrotire pentru orbii și surdo-mușii din Bucovina. Ca orice ocazie accentua necesitatea educării acestora. După zidirea acestui măreț templu, drept recunoștință fu ales de primul director al acestui Institut. Cu regret trebuie să constat că cinstea făcută n'a fost de durată, fiindcă la reposatul adevăratul nu sălășluia încâtușat în camerele obscure ale inimii ci pe vârful limbii, fiind călăuzit numai de purul adevăr.

Ceea ce sunt W. Haiy, abatele de l'Épée, Hainicke, Walter și Klein în patria lor, tot aceea este Boșneag în Bucovina. Din considerațiunile relevate am propus comitetului școlar ales în adunarea generală din 27 Februarie 1927 următoarele:

1) să se ridice marelui dispărut Ioan Boșneag un bust în culoarele acestui institut și imediața eternizare a numelui Ioan Boșneag pe placa de mară moră dela portalul principal.

2) să se proclame la proxima adunare generală ca membri de onoare pe d-nii: Ioan Abager prof. și fost director la școala normală din Vășcăuți, pentru

serviciile aduse întru salvarea institutului în timpuri de restriște și Gh. Halarevici dir. inst. de orbi în Cluj, pentru munca depusă pe terenul medico-pedagogic din țară.

3. să se comemoreze prin un parastas amintirea persoanelor caritabile din fosta asociație de ocrotire a orbilor și surdo-mușilor din Bucovina trecute la cele eterne

Ioan Boșniag.

Wir betrachten als eine heilige Pflicht, daß gleich mit dem Erscheinen dieser Zeitung unsere Gedanken an diejenigen lenken sollen, die einmal in unserem Kreise waren und uneigennützig auf dem Gebiete der Taubstummen gearbeitet haben, die aber heute nicht mehr in unserer Mitte sind.

Die namenswürdigste Persönlichkeit auf diesem Gebiete in der Bukowina war Prof. Ioan Boșniag. Geboren am 25. Jänner 1856 in der malerischen Gegend Mihalcea, in der Nähe von Cernăuți, hat seine Studien in Cernăuți begonnen und im Auslande vervollständigt. War Bezirksschulinspektor in Suczawa und Kimpolung, dann Professor für das Blinden- und Taubstummenwesen an der Lehrerbildungsanstalt in Cernăuți bis zum Jahre 1921, als er eines plötzlichen Todes starb, genau in der Zeit, wo er sich die höchste Vollkommenheit seiner Tätigkeit erreichte.

Im Laufe seiner Dienstzeit hat er sich nicht nur dem Unterricht der normalen Kinder gewidmet, sondern er verbrauchte einen Teil seiner Kräfte auch für diejenigen, die vom Schicksal stiefmütterlich behandelt waren.

Als Schulinspektor hatte er öfters Gelegenheit das Elend der blinden und taubstummen Kindern anzusehen, deren Herabgekommenheit die Folge der Vernachlässigung waren.

Das menschliche Gefühl veranlaßte I. Boșniag, bei verschiedenen Anlässen, Konferenzen und Versammlungen abzuhalten, bei welchen Gelegenheiten er die unglückliche Lage dieser Kinder und die Wichtigkeit dieser Versorgung, Belehrung und Erziehung hervorhob. Seine Tätigkeit, die Vorträge, Berichte und Zeitungsartikel haben das menschliche und soziale Gutachten der ganzen Bevölkerung erwacht und sie zu diesem Zwecke verpflichtet. Durch sein Anregen gründete sich unter dem Protektorate des Landespräsidenten der Bukowina der Blinden- und Taubstummen-Fürsorgeverein, welcher als Ehrenpräsidenten Se. Exzellenz den Erzbischof Dr. Wladimir v. Repta hatte. Zugleich wurde auch ein Komitee ge-

gründet, daß von den größten Filantropisten Bukowinas zusammengesetzt war.

Das Komitee, ihres Pflichtgefühls bewußt und die Richtlinie des I. Boșniag einhaltend, intervenierte an die Stadtgemeinde, welche dem Vereine eine Bauparzelle zur Verfügung stellte. Die Bukowinaer Sparkasse und die Banken spendeten eine wertvolle Summe und schließlich alle Bürger gaben ihr Scherflein mit Freude ab, so daß im Jahre 1908 das Blinden- und Taubstummen-Institut aufgebaut wurde, in welchem heute über 120 blinde und taubstumme Kinder Linderung, Obdach, Licht und Erziehung finden.

Als Anerkennung für seine Verdienste auf diesem Gebiete wurde Ioan Boșniag als erster Direktor dieser Anstalt ernannt.

Später aber, über alle Massen entmutigt von der Liederlichkeit und der niedrigen Anstiftungen seitens des Administrations- und Dienstpersonals, die sich sogar unter dem Schutze der Behörden befanden, demissionierte er enttäuscht aus diesem Posten.

Aus dem Obenangeführten ist ersichtlich, daß Ioan Boșniag, der moralische und teils materieller Stifter dieser Anstalt ist und außerdem auch der Erste der die Unterrichtsmethode der Blinden und Taubstummen in der Bukowina eingeführt hat.

Mit Recht können wir sagen, daß die Bedeutung die Pedre Ponce, Abbe de l'Épée, Janet, Sicard, Hainicke, Vatter und Walter in ihrer Heimat haben, dieselbe Bedeutung hat I. Boșniag bei uns in der Bukowina.

Aus lauter Dankbarkeit für dieses menschliche Werk wird die Geschichte des Blinden- und Taubstummenwesens seine Erinnerung immer wach halten.

Du aber Vorübergehender, wenn Du einmal dich vor diesem Gebäude befindest, dann erinnere dich an den moralischen Stifter dieser Anstalt und verrichte im Stillen ein kurzes Gebet für I. Boșniag, dem Wohlfäter der Blinden und Taubstummen.

Werbet,
leset und
verbreitet

Taubstummensbote

Congresul Național al Surdo-Mușilor români.

București, 24, 25 și 26 Octombrie 1926.

Analele istoriei Surdo-Mușilor Români au de înregistrat acest congres ca primul și unicul în felul său.

Se resimțise demult timp nevoia unei apropieri a surdo-mușilor din noua România Mare, cari în urma alipirii pro-

vinciilor Ardeal, Banat și Bucovina, numărul lor a sporit considerabil.

Dat însă fiind cazul că între surdo-mușii români și cei din teritoriile alipite, cari fuseseră instruiți în o altă limbă și cultură cu directive opuse, erau divergen-

Congresiștii la mormântul „Soldatului necunoscut” din Parcul Carol.

tele între ambele grupări de surdo-muși foarte pronunțate. Întrucât provincialii păstrau o particularitate individuală în sine, nevoind a se împăca cu noua direcție impusă de împrejurările create de după războiul-mondial — și nutrivând mulți din ei vago speranță la o eventuală schimbare a stării lucrurilor, — orice apropiere era privită cu pesimism și primită cu o bunăvoință simulată, chiar rece!

Intr-o măsură largă au contribuit la această pasivitate a surdo-mușilor provinciali și stările tulburi-nelămurite a consorțiilor regăteni. Pe lângă aceasta și unii indivizi surdo-muși din Vechiul Regat în turajul lor prin Ardeal și Banat au căutat să se impuie ca „stăpâni” celor de aci, exploatând buna credință și ex-crochiind pe cei slabi de înger. Cităm cazul lui Philippe Clarnet! Apoi și vestile de prin ziarele cotidiene de la noi, ce se aduceau cu privire la administrația statului. Fraudele de miliarde ș. a. — surdo-mușii se ocupă și de politică — întâriau mult pasivitatea provincialilor. Sigur s'au aflat și dintre ai noștri, cari au contribuit cu rea credință la stările aceste de desbinare între surdo-mușii români și cei de aci.

Asfel Congresul Național al surdo-mușilor români convocat la inițiativa „Asociației Amicale a Surdo-Mușilor din România Mare” din București a făcut prima punte înspre o apropiere mai largă a celor desbinați.

În spațioasa sală a Sindicatului ziaristilor din B-dul Carol s'a deschis astfel primul nostru Congres Național. Din partea provinciilor au participat câte 3 delegați ai societăților de surdo-muși din Timișoara și Cluj, 2 din Arad, 1 din Cernăuți, apoi oaspeți de prin Târgul-Mureș, Constanța, Focșani, Cluj, Arad, Timișoara, Cernăuți, București, ș. a. Cam 70—80 inși.

Clujenii au venit în frunte cu președintele Adalbert Herczeg; Arădenii cu preș. Corneliu Popovici, iar Timișorenii cu vicepreș. Petru Wolf. Bucureștii au fost reprezentați de președ. congresului Henry Ghica și 2 vicepreședinți.

Dintre oaspeți relevăm pe dna prof. Sevastia Popescu, directoara școlii de surdo-mute din Capitală, Dr. Mețianu prof. univ.; I. Tețu, docent universitar; Dr. Mina Minovici, med.; Dr. E. Daraban; Col. Petrescu, apoi directorul școlii de surdo-muși din Focșani și alții.

Programul se desfașoară în felul următor:

Sâmbătă 23 Octombrie sosesc congresiștii, dela 10—1 noaptea facerea cunoștinței la cofetăria Riegler.

Duminică, 24, ora 9—10: validarea mandatelor delegaților surdo-muși. 11—12: sfințirea drapelului soc. „Asoc. Am. a S.M. din România Mare” cu ocazia jubileului de 7 ani dela înființare. 12—1: La mormântul Eroului necunoscut și fotografierea congresiștilor (vezi fotografia).

După masă vizitarea expoziției școlii de surdomute și a orașului.

Luni 25, ora 9 dim.: deschiderea congresului sub președinția inițiatorului, Principelui H. Ghica. Se rezervă întreaga zi orașionilor — interpretate de C. Gheorghiu. Scara, ora 9: impozantul banchet al congresiștilor. . .

Marți, 26: vine rândul delegaților provinciali. Se țin discursuri gesticulate, se pledează pentru o uniune generală a tuturor societăților de surdo-muși din România. Moțiunea. Se propune și se fixează ținerea a 2-lea congres național pentru 1928 în Timișoara. Se închide congresul la 1 a. m. 1—2 Agapă oferită delegaților. 9 seara: Mare bal cu tombolă, ce durează până în zorile zilei de 27 Octombrie,

Asfel a decurs primul congres al surdo-mușilor români.

Cu această ocazie am avut prilejul să cunoaștem ospitalitatea și bunăvoința fraților noștri bucureșteni, cari și-au dat toată silința de a le pune tutura în evidență că svonurile aduse la adresa lor sunt neîntemeiate. Cordialitatea, prietenia și voia bună ce a domnit între toți ne lasă se sperăm că la viitorul congres ce se va ține în Timișoara se va putea înfăptui visul multora dintre noi: a unei Uniuni naționale a Surdo-Mușilor români.

200 Jahre seit Samuel Hainickes Geburt.

Sämtliche Taubstunnen, Anstalten, und Taubstunnen-Vereine aus dem Westen, feierten vor kurzer Zeit das 200-jährige Jubiläumsfest des grossen Mannes in der Welt der NichtHörenden und Nichtsprechenden, Samuel Heinickes.

Bei uns in Rumänien, ausser den Professoren der Taubstunnenanstalten und einige gewesenen Schülern der Westlichen Institute kennen kaum den Grossen Verblichenen. . . .

Am 10. April 1927 sind zweihundert Jahre verflossen, seitdem Samuel Heinicke geboren wurde.

Bis zu Samuel Heinicke war die Taubstunnenbildung eine private Bemühung einzelner Männer um einzelne begüterte Taubstunne. Jeder von ihnen fing aufs neue an zu suchen und zu probieren; in immer neuen Ansätzen konnte das Werk als Ganzes nicht vorwärts kommen. Neben einem, dem die Ausbildung zu teil wurde, standen hunderte von unbeschulten Taubstunnen in ihrer ganzen Verlassenheit.

Durch Samuel Heinicke wurde die Taubstunnenbildung eine öffentliche Angelegenheit, die allen Taubstunnen zu-

gute kommen sollte die in ihrem Bestand gesichert war, die sich fortentwickeln konnte und sich fortentwickelte. Er folgte aus der Bildungsfähigkeit der Taubstummen ihr Anrecht auf Ausbildung und die Pflicht der Fürsten und Völker dafür zu sorgen. Und zwar im Interesse des Staates selbst, denn unbeschulte Taubstumme fallen der Öffentlichkeit zur Last, sind zehrende Schmarotzer am Staatskörper; beschulte Taubstumme werden produktive Kräfte; Steuerzahler.

Er sah in der Lautsprache die Grundlage seines Unterrichts, schätzte aber die Schrift als vorzügliches Hilfsmittel. Und ebensowenig wollte er die Gebärde ausschalten. Er baute die Sprache allmählich und schrittweise auf, gründete sie aber auf die Anschauung und das Bedürfnis, sicherte sie durch stete Anwendung und gab so seinen Schülern ein Werkzeug in die Hand, mit dem sie arbeiten konnten.

In mehreren Schriften legte er seine Methode nieder und verteidigte sie gegen die Pariser und Wiener Schule, gegen die französische Gebärdenmethode.

Abbe de l'Épée sah in dem Taubstummen nur den Taubstummen, dem er in seiner Sprache, der Gebärden-sprache, helfen wollte. Heinicke dagegen sah in dem Taubstummen vornehmlich den Menschen und bestimmte von da aus Weg und Ziel seines Unterrichts in der allgemeinen Menschengesellschaft, in der Lautsprache.

Die gleiche Zeit des Unterrichts und die gleiche Art wie bei den Hörenden fordert er für seine Taubstummen. Noch stehen Fortbildungsschule, Berufsschule, Gewerbeschule, Fachschule, höhere Schule für Taubstumme in den ersten Anfängen der Verwirklichung, obwohl die Taubstummen ein soziales und sittliches Recht haben auch auf solche Schulen.

S. H. wollte die Taubstummen erziehen zu brauchbaren Mitgliedern der menschlichen Gesellschaft, die sich in ihrem späteren Leben selbst forthaten können. Das verpflichtet einerseits die menschliche Gesellschaft, ihnen Gelegenheit zu geben ihre Kräfte anzuwenden. Die Taubstummen haben ein Recht auf Arbeit unter gleichen Bedingungen.

Die schon von Samuel Heinicke bekämpften Vorurteile gegen die Taubstummen sind heute noch lebendig. Sie werden als „Geistig-Gebrechliche bezeichnet, die dauernder Anstaltspflege bedürfen“, die Taubstumme soll „da, wo sie angeboren ist, fast immer mit Schwachsinn verbunden“ sein, geborene Taubstumme werden als „minderwertig, als lebensunwert“ angesehen, sie sollen sterilisiert und von der Fortpflanzung ausgeschlossen werden. . . .

Samuel Hainicke starb im Jahre 1790.

Wie aus diesen Zeilen ersichtlich ist, war er ein Mensch von edler und hoher Gesinnung und von einem unvergleichbaren Altruismus.

Diesem Manne haben wir grösstenteils zu verdanken, dass wir uns aus dem Primitiven emporzuschwangen und die Gleichstellung mit unseren Mitmenschen erlangten.

Anlässlich dieser Jubiläumsfeier, werden im Monate August im Auslande grosse Gedenkfeiern vorbereitet.

Alle die aus seinem Wirken und Können Nutzen gezogen haben, die werden ihm ewig dankbar sein.

„Die Stimme“, (Leipzig).

200 ani dela nașterea lui Samuel Hainicke.

Toată suflarea, toate institutele și societățile de surdo-muși din Apus au comemorat nu demult al 200-lea an dela nașterea marelui om în lumea celor ce n'aud și nu vorbesc, a lui Samuel Hainicke. La noi în România, afară de profesorii institutelor d. s.-m. și câțiva foști elevi ai institutelor apusene de s.-m., nu-l prea cunosc pe acest mare dispărut.

Samuel Hainicke s'a născut în 10 Aprilie 1727 în Eppendorf, Germania. Până la maturitatea lui, cultivarea și educarea surdo-mușilor era profesiunea și osteneala a numai câtorva oameni; dar numai s.-m. înstăriți își puteau permite luxul de a fi educați. Fiecare educator de s.-m. trebuia să învețe singur metoda încercărilor sale. Deci făcându-se aici-colo educația unui s.-m. bogat, miile de sărmani rămâneau prada decadenței morale, o plagă a societății omenești.

S. H., prin încercări diferite ajunse la convingerea de a avea posibilitatea educației s.-m. și dreptul acestora de a fi instruiți, îndatorând pe principii și opinia publică să-i aibă în grijă. Aceasta în interesul statului, devremece s.-m. ne-educăți cădeau sarcină publicului, pe când s.-m. cultivați deveneau putere productivă, chiar contribuabili.

A fost primul însărcinat cu încercarea și înzestrarea unui institut public pentru surdo-muși. Na ezitat până ce nu și-a văzut opera sa preluată în seama statului. Ca baza acesteia a pus temelie scrisului și a articulației. În mai multe scrieri și-a evidențiat și apărut metoda sa, contra școlii parisiene (metoda gesticulației) și a celei vienezce.

Abatele de l'Épée vedea în surdo-mut numai pe surdo-mutul, căruia voia să-i ajute în limba s'a, cea gesticulată. Hainicke vedea în s.-m. însă omul, pe care voia să-l perfecționeze, redându-i graiul. Cu toate acestea nici gesticularea n'a înlăturat-o; ci din contra s'a folosit de ea pentru tălmăcirea articulației.

S. H. a lucrat însă și pe terenul social al s.-m., apărând cu toată tăria demnitatea s.-mutului ca om, contra tentativelor degradatoare ce numiau pe s.-muși că ar fi „idioți“, că ar fi „inferiori și nedemni de vlața ce o duc“, că „ar trebuie să fie sterilizați ca să se evite lățirea surdo-mușeniei“ ș. a.

S. Hainicke a murit la 1790. Cum vedem, un om de o rară nobleță sufletească și de un altruism neîmpărechiat. Cu drept L. Scherzer îi face dedicația de mai jos, trad. în limba română:

Un nobil ai fost întotdeauna
Pentru acei lipsiți de auzi și graiu;
Pentru ei în viață ai creat puntea
În spre al fericirii plaiu. . . .

Înalt ți-ai dezvoltat activitatea,
De model servind tuturor;
Ai inventat, înzestrat și făcut
Curarisirea orcu surdo-mut!

Ai redat lumii lipsite de graiu
Glasul ce 'mputernicește spiritul;
Le-ai procurat și demnitate
Celor lipsiți de dreptate!

În ale tale urme, azi conștiințioase
Pășesc atâtea îndatoriri sfinte,
Ce ca și fine creiat-au
Viața celor fără auz și graiu!

Numele-ți strălucește'n mareașă lumină,
Binecuvântat vei fi de ori ce generație;
Pomenit va fi în vece de istorie
Al tău nume plin de glorie!

Creiatu-ne-au în urma ta anii
Bucurie și fericir în viață,
Recunoscători îți vom fi oricând
Pomenindu-țe și dincolo de mormânt!

Acestui bărbat avem deci să mulțumim în mare parte că am fost scoși din primitivitate și puși în rând cu semenii noștri a oamenilor!

Cu prilejul iubileului de 200 ani se pregătesc mari serbări comemorative în luna August în străinătate.

Memoria îi va fi eternă din partea tuturor ce s'au făcut și se vor face părtași de harul operei sale. . .

Trad. din „Die Stimme“, Lipsca.
de T. Cornăuțean.

Informațiuni.

Către Cetitorii și prietenii noștri. Cum reese din articolul nostru de fond, în care expunem programul nostru, mai adaogăm că vom scrie și articole referitoare la educația surdo-mușilor în timpul vacanțelor și vom da îndrumări părinților lor. În acest scop invităm pe onor. dd. profesori med.-ped. să contribuie și d-lor cu articole referitoare; la fel rugăm, și pe confracții noștri să-și desvolte și ei păreri lor în coloanele acestui ziar.

*

Redakționale. Den interessanten Vortrag des Professor Ioan Guga über die „Bedeutung der Blinden- und Taub-

stummen-Fachschulen in Rumänien“, werden wir in der nächsten Nummer veröffentlichen.

*

Numire. Dl. Iordachi Teodorovici, maestru cismar, a fost numit cu ziua de 1 Martie 1927 de Ministerul Muncii și Ocrotirilor Sociale ca maestru expert pe lângă atelierul de cismărie al Institutului de surdo-muși din Cernăuți. D-sa este absolvent al academiei din Viena și un bun amic al surdo-mușilor.

*

Ernennung. Herr Iordachi Teodorovici, akademischer Schulmachermeister, wurde am 1. März 1927 vom Ministerium der sozialen Fürsorge zum Fachlehrer der Taubstummenschule in Czernowitz ernannt. Er ist Absolvent der Fachschule in Wien und ist ein liebenswürdiger Taubstummenfreund.

*

La Suceava (Bucovina), funcționează ca reprezentată „Soc. culturale și de ajutoare a sardo-mușilor din Moldova de Sus“ D-ra Silvia Popovici, strada N. Prăjescu No. 21.

*

Todesfall. Nach langem schweren Leiden verschied am 19. März 1927 Frä. Gisela Rückel, die die Taubstummenschule unter der Direktion des Herrn Anton Druschba in Wien besucht hat, im Alter von 22 Jahren. Die Verblichene wurde unter zahlreicher Beteiligung der Taubstummen zum Grabe getragen. Sie war im Ausschusse des Czernowitzer Taubstummenvereines nur kurze Zeit tätig. Die Erde sei ihr leicht!

*

Zur Samuel Heinicke-Jubiläumswoche 1927 zu Hamburg. Vom 12. bis 18. August l. J. wird in Hamburg zu Ehren der Wiederkehr des 200. Geburtstages des unvergesslichen Samuel Heinicke eine grosse Erinnerungsfeier veranstaltet. Die Ausstellung der taubstummen bildender Künstler Deutschlands findet vom 12. August bis 12. September 1927 in Hamburg statt. Sie hat den Zweck, der breiten Oeffentlichkeit ein geschlossenes Bild vom Leben und Wirken taubstumm-bildender Künstler zu bieten. Der Hauptfesttag für den grossen Begründer des Taubstummen-Schulbildungswesens Samuel Heinicke ist ein weihvoller Ehrentag und ein Tag der feierlichen Dankeskundgebung aller Schicksalsgenossen. An demselben Tage wird ein Dankgottesdienst und feierliche Kranzniederlegung an seinem Denkmal für seine grossen, edlen Dienste an den der Sprache und des Gehörs beraubten Menschen, zum Ausdruck abgehalten.

*

An alle Leser und Freunde unseres Blattes.

Unser Blatt erscheint für alle Leser und Freunde. Es ergeht daher die Bitte an alle Leser und Freunde, unserem Blatte in seinem schweren und selbstlosen Kampfe für die Rechte der Taubstummen und für die Gerechtigkeit ihrer Unterstützung zu Teil werden zu lassen. Wir bauen unser Blatt unter Opfer ständig aus. Sammelt und werbet neue Abnehmer für den Taubstummenboten! Insbesondere an alle Taubstummenvereine ergeht die Bitte, für die gute Sache der Taubstummen zu arbeiten und die Verbreitung unseres Blattes nach Möglichkeit zu fördern. Wir sind überzeugt, dass wir diesen Mahnruf nicht vergebens erlassen und dass der Erfolg ein reicher sein wird für uns und für die Leser.

Vom Schnellzug überfahren. Der taubstumme Knabe Mihai Gajewski, aus der Gemeinde Vicșani bei Hadikfalva, wurde beim Ueberqueren des Eisenbahngelaises vom Schnellzug überfahren und getötet. — Es werden die Taubstummen gewarnt, das Geleise der Eisenbahn nicht überqueren oder zu gehen.

Lemberger Taubstummenverein „Nadzieja“. Das 50jährige Jubiläum dieses Vereines wird vom 29. Juni bis 1. Juli 1927 in Lemberg feierlich begangen. Gleichzeitig wird die Grundsteinlegung für das Vereinshaus stattfinden. Mit der Jubelfeier ist auch eine Zusammenkunft des Bundes polnischer Taubstummenvereine (Warschau, Krakau, Lodz, Posen usw.) verbunden. — Programme versendet Anton Biesiekierski, Lemberg, Lyczakowskagasse 35, Polen.

*

Der Reichsverband der deutschen Taubstummen in der Tschechoslowakei hat seinen Hauptsitz in Leitmeritz, besitzt jetzt 15 Ortsgruppen und zählt 400 Mitglieder in Böhmen, Mähren und Schlesien.

*

In 1920 waren vierhundert Jahre verflossen, seitdem der erste spanische Taubstummenlehrer Pedro de Ponce de León (1520) seinen Geburtstag feierte und der 300-jährige Erinnerungstag der Veröffentlichung eines Buches des Spaniers Juan Pablo Bonet über das Ableben vom Munde (1620), das einst den Abbé de l'Épée zur Einführung seines Taubstummenunterrichtes begeisterte.

*

Tăiat de tren. Surdo-mutul Mihai Gajewski, originar din comuna Vicșani lângă Dornești, pe când traversa linia ferată, a fost surprins de accelerat și tăiat, murind pe loc. Se atrage atenția surdo-mușilor să nu traverseze nici să nu meargă dealungul liniilor ferate, căci li se poate întâmpla și lor la fel!

*

Soc. surdo-mușilor „Nadzieja“ din Lemberg își serbează dela 29 Iunie până la 1 Iulie jubileul de 50 ani, cu care ocazie se va pune piatra fundamentală pentru zidirea unui cămin propriu. Vor participa societățile surori din Varșovia, Cracovia, Lodz și Posen. Informații la Anton Biesiekierski, Lwow, str. Lyczakowska No. 35, Polonia.

*

În anul 1920 s'au împlinit 400 ani de la nașterea primului institutor spaniol de surdo-muși Pedro de Ponce de León (1520). Tot în acelaș an s'a serbat și al 300-lea. an în amintirea publicării cărții lui Pablo Bonet despre decedarea lui Munde (1620) ce pe vremuri îl inspirase pe Abatele de l'Épée în privința instrucției la surdo-muși.

*

La Iordachi Teodorovici

Absolvent al cursului tehnic de cismărie din Viena

Cernăuți, strada Stefan cel Mare No. 1

Se execută orice lucrări de încălțăminte cu prețurile cele mai reduse